

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקה לכלכלה

תורת המחירים א 07 – 03 – 01 – 213 – 66

שנה"ל תשע"ה, סמסטר א', מועד ב' - 08.03.2015

פרופ' א. וייס, פרופ' א. פישמן, ד"ר ג. גייר

משך הבחינה: שעתיים וחצי.

חומר עזר מותר בשימוש: מחשבון.

ועדת משמעת מזהירה

נבחן שיימצאו ברשותו חומרי עזר אסורים או ייתפס בהעתקה ייענש בחומרה עד כדי הרחקתו מהאוניברסיטה. אסור בתכלית האיסור להוציא את השאלון מחוץ לחדר הבחינה, להעתיקו, ולצלמו. נגד העובר על הוראה זו תוגש תלונה לוועדת משמעת. על פי הוראות הרקטור היציאה לשירותים אסורה. קיבלת שאלון, חובה עליך להיבחן להמתין חצי שעה. אסור לשוחח במהלך הבחינה. נא להישמע להוראות המשגיח/ה. הנני מצהיר בזאת כי קראתי והבנתי את ההוראות הנ"ל וכי אין ברשותי כל חומר עזר האסור לשימוש. ת"ז: חתימה:

הוראות:

במבחן שני חלקים. **בחלק א 8 שאלות פתוחות ובחלק ב 5 שאלות סגורות.** בשאלות הפתוחות אנא ענה במחברת הבחינה בקצרה, **וזכור - כל המוסיף גורע.** בשאלות הפתוחות **הקצרות יש לענות על 5 מתוך 7 שאלות בלבד.** במידה וסטודנט יענה על יותר מ-5 שאלות, נבדוק את חמשת הראשונים בלבד **לפי הסדר המופיע בטופס הבחינה.** יש לענות על שאלה מספר 1 במחברת אחת, ועל השאלות הפתוחות הקצרות במחברת שנייה. בשאלות הסגורות (קוויז) יש לבחור את התשובה הנכונה ביותר ולסמן את בחירתך בספת המצ"ב. שאלה לה תרשמה שתי תשובות תפסל והתשובה עליה לא תובא במניין התשובות הנכונות. מותר להשתמש בדפי המבחן ובמחברת טיוטה לביצוע חישובים. בשום מקרה דפים אלו לא יילקחו בחשבון בקביעת הציון לשאלות אלו. אין להשתמש בחומר עזר. מותר להשתמש במחשבון לצורך חישובים. עם סיום המבחן עליך להחזיר את דפי המבחן ביחד עם דף התשובות ומחברת הבחינה. **אנא סמן בברור אילו דפים במחברת הם דפי טיוטה.** אם לא נאמר אחרת, הנח בכל השאלות שעקומות האדישות קמורות לראשית הצירים, שפתרון בעיית הצרכן הוא פתרון פנימי, והכנסת הצרכן היא כספית.

ב ה צ ל ח ה !

חלק א:

שאלה 1 (25 נק')

לצרכן העובד וצורך במשך שתי תקופות פונקציית תועלת $U = (C_1 + 10)(C_2 + 20)$. הכנסותיו בתקופה הראשונה הן 100 ובתקופה השנייה 144. שער הריבית במשק הוא 20%.

א. (4 נק') מהי העדפת הזמן של הצרכן (הווה, אדיש או עתיד)?

ב. (3 + 3 נק') מה תהיה רמת צריכתו בכל אחת מהתקופות?

ג. (5 נק') בהנחה שהכנסתו בתקופה השנייה אינה משתנה, מה צריכה להיות הכנסתו בתקופה הראשונה כך שבכל תקופה הוא יצרוך את הכנסתו?

קוד מבחן: 0 מספר תעודת זהות:

כתוצאה מתגלית של גז טבעי במדינה, ההכנסות הצפויות למדינה בתקופה השנייה צפויות לעלות בצורה משמעותית. לכן, החליטה המדינה לתת לצרכן מענק בתקופה השנייה כך שהכנסתו בתקופה זו תגדל ל-180. במקביל, הגידול הצפוי בהכנסות הגדיל את מספר הגופים המוכנים להלוות לאזרחי המדינה, ושער הרבית במשק ירד. בסופו של תהליך, הצרכן החליט לצרוך את אותה כמות בשתי התקופות.

ד. (5 נק') מהי רמת הרבית החדשה? מהי רמת הצריכה שלו בכל תקופה?

ה. (5 נק') הנח כי שער הרבית הוא כעת 20%, זהה איזה סוג מוצר הוא C_1 (נחות, ניטרלי, חיוני, יחסי או מותרות)?

שאלות פתוחות קצרות (7 נק' כ"א. יש לענות על 5 שאלות בלבד מתוך 7).

שאלה 2

העדפותיו של מר כדורי מיוצגות על ידי פונקציית התועלת הבאה: $U(x, y) = x^2 + y^2$. נכון או לא נכון, ונמק: הצרכן עשוי לצרוך רק אחד מהמוצרים, אך לא בהכרח.

שאלה 3

פונקציית התועלת הוא: $U = \ln x + 10y$ ו- $p_x = p_y = 1$. נכון או לא נכון, ונמק: עקומת ICC אנכית לכל אורכה.

שאלה 4

פונקציית התועלת הוא: $U = \ln x + 10y$ ו- $p_x = p_y = 1$. נכון או לא נכון, ונמק: אם $I = 5$ עקומת PCC_x תמיד אופקית לכל p_x .

שאלה 5

פונקציית התועלת של פרט מתצרוכת (Y) ופנאי (P) הוא $U = PY$. הפרט מממן תצרוכת הן מעבודה והן מירושה שקיבל מהדוד באמריקה. השכר ליחידת עבודה הוא w . נכון או לא נכון, ונמק: אם w יעלה, היצע העבודה של הפרט לא ישתנה. האם תשתנה תשובתך אם יתברר שהדוד לא מת, והלכה הירושה? נמק.

שאלה 6

לראובן פונקציית תועלת $U = (X + 2)Y$ כאשר X הוא מספר הפעמים שראובן מבקר במועדון ספורט בחודש ו- Y היא ההוצאה על מוצרים אחרים. הנח שמחיר כניסה למועדון עבור כל ביקור הוא 100 ש"ח, מחיר שנקבע ע"י בעלי הרשת, ולראובן הכנסה חודשית של 1800 ש"ח. בתקווה להגדיל את הכנסותיו, החליט בעל המועדון להנפיק כרטיסיות חודשיות המאפשרות מספר נתון של ביקורים במשך אותו חודש, ומחיר הכרטיסיה הוא 100 ש"ח לכל ביקור. בעל המועדון יכול להנפיק כל גודל כרטיסיה שהוא רוצה, אך אינו יכול לשנות את המחיר של כל כניסה. האם יוכל בעל המועדון לגבות את כל ההכנסה של ראובן? הסבר.

שאלה 7

בהמשך לשאלה 6, מהו גודל הכרטיסייה (מספר הביקורים החודשיים) האופטימלי מבחינת בעל המועדון?

שאלה 8

צרכן צורך שני מוצרים x ו- y . נתון כי x מוצר נחות. מחיר מוצר x ירד. נכון או לא נכון, ונמק: השפעת התחלופה במישור x של סלוצקי גדולה מזו של היקס.

חלק ב: שאלות סגורות (8 נק' כ"א)

שאלה מספר 1

באופן השלישית מועסקים מספר רב של עובדים. העובדים מוצאים את הכנסתם על מוסיקה (M) וסרטים (S) בלבד ולכל עובד פונקציית תועלת שונה. בשנת 2014 עלה המחיר לדיסק ב-10% ואילו המחיר לסרט עלה ב-5%. המעסיק החליט להצמיד את הכנסתם של עובדיו למדד המחירים של לספייר. כיוון שלא היה מעוניין להסתבך בחישוב הפיצוי המדויק שיש לתת לכל עובד ועובד החליט המעסיק שעובד אחד יבחר, וסל הצריכה של אותו עובד ישמש לחישוב עליית מדד המחירים וכלל העובדים יקבלו הצמדה לפי המדד שחושב. המעסיק הטיל על המנהל לבחור את העובד הנ"ל. ידוע כי המנהל מעוניין רק במקסום התועלת של עצמו: מכאן שהמנהל יבחר:

1. את העובד שבשנת 2014 היחס בין מספר הדיסקים שרכש למספר הסרטים שראה הוא הגבוה ביותר, כלומר עובד שעבורו M/S מקסימלי
2. את העובד שבשנת 2014 היחס בין מספר הסרטים שראה למספר הדיסקים שרכש הוא הגבוה ביותר, כלומר עובד שעבורו S/M מקסימלי
3. עובד שהרכב הצריכה שלו הכי דומה לשל עצמו
4. לא ניתן לדעת את מי המנהל יבחר
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 2

לצרכן פונקציית תועלת, $U(x, y, z)$ כאשר ידוע שגמישות הביקוש של x היא יחידתית. איזה מהמשפטים נכון?

1. או שגם y וגם z הם מוצרים אדישים ל x או שאחד מהם מוצר תחליפי והשני מוצר משלים ל x
2. בהכרח גם y וגם z הם מוצרים אדישים ל x
3. בהכרח z הוא מוצר תחליפי ל x ו- y משלים ל x או להפך
4. בהכרח גמישויות הביקוש גם של y וגם של z הן יחידתיות
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 3

כאשר צרכן מפיק תועלת מפנאי וצריכה ועקומות האדישות קמורות לראשית, איזה מהמשפטים הבאים נכון?

1. אם סה"כ תקבולי המיסים אותה גובה הממשלה קבועים, צרכן יעדיף מס על הכנסה שאינה מעבודה (מס גולגולת) על פני כל מס יחסי על הכנסה מעבודה
2. אם סה"כ תקבולי המיסים אותה גובה הממשלה קבועים, לא ניתן לקבוע האם הצרכן יעדיף מס על הכנסה שאינה מעבודה (מס גולגולת) על פני מס יחסי על הכנסה מעבודה
3. אם סה"כ תקבולי המיסים אותה גובה הממשלה קבועים, צרכן יעדיף מס יחסי על הכנסה מעבודה על פני מס הכנסה שאינה העבודה (מס גולגולת)
4. אם רמת התועלת קבועה, לא ניתן לקבוע האם תקבולי הממשלה ממס גבוהים יותר במקרה של מס על הכנסה שאינה מעבודה (מס גולגולת) או במקרה של מס יחסי על הכנסה מעבודה
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

קוד מבחן: 0 מספר תעודת זהות:

שאלה מספר 4

בבעלות צרכן כמויות מסוימות של שני מוצרים בלבד שרק מהם הוא מפיק תועלת ובהם אסור לו לסחור. כעת, הותר לצרכן לסחור בשני המוצרים. עקב כך:

1. כל התשובות האחרות אינן נכונות
2. בהכרח שמצבו של הצרכן הוטב
3. במידה שבתמורה לכך שלצרכן מותר לסחור נלקחה ממנו כמות מסוימת מאחד המוצרים, מצבו בהכרח הורע
4. ייתכן שמצבו של הצרכן הורע
5. בהכרח שמצבו של הצרכן השתפר אם שני המוצרים נורמאליים

שאלה מספר 5

במשק שני צרכנים הצורכים שני מוצרים, X ו- Y , בלבד עם העדפות זהות הניתנים ע"י הפונקציה $U = \min(X, Y)$. במשק 100 יחידות של X ו-200 יחידות של Y . קו החוזה:

1. אינו כולל שום חלק מהדפנות על ציר ה- X (מלבד הפינה)
2. הינו האלכסון
3. אינו כולל שום חלק מהדפנות על ציר ה- Y
4. אינו כולל שום חלק מהדפנות כלל (מלבד הפינות)
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות